

90107-A/237/2025

BOLYAI FARKAS GYERMEKOTTHONI KÖZPONT BUDAPEST
1118 BUDAPEST, BREZNÓ KÖZ 10-12.

ESZE TAMÁS GYERMEKOTTHON BUDAPEST
1125 Budapest Rózse utca 22.

SZAKMAI PROGRAMJA



Jóváhagyva: 2025. május

hó 25 napján

dr. Pitzné Heinczinger Mónika
igazgató
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Pest Vármegyei Kirendeltsége

I. AZ ESZE TAMÁS GYERMEKOTTHON BUDAPEST BEMUTATÁSA

Az intézmény megnevezése és székhelye

Bolyai Farkas Gyermekotthoni Központ Budapest
1118 Budapest, Breznó köz 10-12.

Az intézmény irányító szerve:

Belügyminisztérium
1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Az intézmény fenntartója

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Az intézmény azonosító számai

- 1) KSH statisztikai számjele: 16927368-8790-312-01
- 2) Ágazati azonosítója: S0054031
- 3) Adószáma: 16927368-1-43
- 4) Államháztartási azonosítója: 339117
- 5) PIR száma: 677172

A telephely neve:

Esze Tamás Gyermekotthon Budapest
1125 Budapest, Rózse utca 22.

A gyermekotthon gyönyörű környezetben a XII. kerület hegyvidéki zöldövezeti részén található. Legkönnyebben a fogaskerekű vasúttal lehet eljutni. Nagy parkja önfeledt játékra kikapcsolódásra nyújt lehetőséget.

Átlagos és különleges szükségletű gyermekeket fogad, nevel integráltan.

Engedélyezett gyermek létszám: 24 fő

Családi csoportok: 1

Utógondozói csoport: 2

Az intézmény a nevelésbe vett kiskorú növendékei számára a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 45. § (1) bekezdése szerinti és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM

rendelet) 76-89.§ szerinti teljes körű ellátást biztosítja, illetve a nagykorúak számára a szükség szerinti utógondozói ellátást nyújt az NM rendelet 92-93.§ szerint.

A szakmai programot meghatározó jogszabályok

- Gyvt.,
- a Gyermek Jogairól szóló ENSZ Egyezmény,
- a családtámogatási rendszer átalakításáról szóló 2005. évi CXXVI. törvény,
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet,
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet,
- a pedagógus-továbbképzés rendszeréről szóló 419/2024 (XII.23.) Korm rendelet,
- NM rendelet,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet.

II. TELJES KÖRŰ ELLÁTÁS

A teljes körű ellátás az Esze Tamás Gyermekotthon Budapest telephelyen a személyközpontú ellátást jelenti, melyek a következők:

- Az empátikus, elfogadó attitűd, pozitív érzelmi kapcsolatok kialakítása, a gyermekek problémáinak megértése, kapcsolati problémáik rendezése és olyan őszinte légkör megteremtése, amelyben mindenki érzi, hogy fontos, a vele történetek nem közömbösek a többiek számára.
- A gyermeket érintő kérdésben csak vele együtt lehet dönteni. Fontos, hogy felismerje és fejleszthesse képességeit, intellektusát és kreativitását, fel kell készíteni arra, hogy képes legyen alkalmazkodni a mindenkori valósághoz és helytálljon az iskolában, otthon és a világban.
- A gyermekek személyiségállapotának rendezése szempontjából fontos az értelmi, érzelmi élet területein való elmaradás minél korábbi felfedése, a

problémamegoldó és kreatív gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás kialakítása.

Nagy hangsúlyt fektetünk a külső programok látogatására, több szabadidő- és programszervező cégtől kapunk ebben támogatást.

Intézményünk rendszeresen fogad főiskolai és egyetemi hallgatókat, akik terepgyakorlatukat töltik a házban. Gyermekeinket minden esetben felkészítjük ezekre a programokra, így nem okoz gondot számukra és mindenben együttműködően vesznek részt.

Nagyon fontos számunka az otthonban élők szociális életre való nevelése, ezért minden alkalmat megragadunk, hogy közösségi programokat szervezzünk. Az összetartozás érzését hangsúlyozva törekszünk arra, hogy a programokon minden munkatársunk jelen legyen.

A gyermekotthon elengedhetetlen szerepe a védelembe kerülő gyermek adottságain, személyiségén, fejlesztésén alapuló oktató – nevelő – személyiségfejlesztő munka.

A gyermekotthon elengedhetetlen szerepe az intézménybe kerülő gyermek adottságain, személyiségén, képességein alapuló oktató – nevelő – személyiségfejlesztő munka.

A fiatalok problémáinak összetettségét az alábbi tényezők egymásra való hatása adja:

- A család, mint elsődleges szocializációs színtér és a mikrokörnyezet, melyből a gyermek érkezik
- A gyermek veleszületett és tanulás során szerzett képességei, adottságai
- A gyermekvédelem intézményrendszere
- A társadalom elvárásai, előírásai

Az intézmény fejlesztése során is kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a privát terek, mosdók, fürdőszobák tervezése, felújítása/átalakítása során minél inkább érvényesüljön – a túlzsúfoltság elkerülésének és megfelelő felügyelet biztosításának igénye mellett – a gyermekek magánéletének védelme.

Befogadás

A gyermekek általában az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Budapest Főváros befogadó otthonaiból, más

gyermekotthonból, vagy családjukból, illetve nevelőszülőtől érkeznek a gyermekotthonokba az elhelyezési javaslat alapján.

A különleges ellátást igénylő gyermekek befogadását a feltételrendszer megteremtésével készítjük elő. A sajátos nevelési igényű gyermekek számára korai fejlesztést és gondozást, óvodai nevelést, iskolai nevelést és oktatást, fejlesztő felkészítést biztosít a gyermekotthon. A tartós beteg gyermekek számára állapotuk stabilitása érdekében a megfelelő orvosi ellátást, diétát, gyógytornát, gyógyászati segédeszközt és megfelelő gyógyszereket biztosítja.

Cél: a gyermekek minél zökkenő mentesebb beilleszkedésének elősegítése.

Feladat: a csoport előkészítése a gyermekek vagy gyermek befogadására, kapcsolatfelvétel a kijelölt gyermekvédelmi gyámmal.

- Anamnézis felvétele.
- A pszichés és értelmi állapot felmérése.
- Családi, testvéri, rokoni, baráti kapcsolatok megismerése.
- Egészségügyi állapot felmérése. A védelemben vett gyermekek esetében a család és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmény által kitöltött „Egészségügyi adatlap” megnevezésű dokumentumot a GYVR rendszerből kell letölteni, illetve az előzmény nélküli elhelyezés esetén a gyermek háziorvosát szükséges felkérni annak kitöltésére.
- Az „elhelyezési javaslat és elhelyezési terv” (TESZ-1) megismerése, különös tekintettel az otthonban való tartózkodás várható időtartamára vonatkozólag.
- A fentiek ismeretében egyéni gondozási-nevelési terv készítése, felmérve a fejlődés, fejlesztés, felzárkóztatás lehetőségeit.
- A testvérek együttes elhelyezése.
- A befogadás során a gyermekek és bekerülésük körülményeinek megismerését a dokumentációk megismerése, beszélgetés a szülőkkel (pszichológus, gyermekvédelmi gyám) és különböző vizsgálatok segítik.

Ha a gyermek távolléte a három hónapot meghaladja, a távollét idejére a gondozási helyen – ideiglenes hatállyal vagy nevelésbe vétel elrendelésével egyidejűleg, ideiglenes gondozási hely kijelölésével – más gyermek helyezhető el.

Csoportgazdálkodás

A csoportgazdálkodás tervezetten, a költségvetés által biztosított ellátási normatíva hatékony, ésszerű, takarékos, önálló felhasználását szolgálja. A gazdálkodás

folyamatában életkor szerint kell a gyermekeket bevonni, ezzel is elősegítve az önálló életkezdesre való felkészülést, a pénzkezelést, gazdálkodást, takarékossgot. A közösen tervezett és megvalósított vásárlások, a gyakorlatban történő alkalmazás készségének kialakulását segítik elő.

Ezáltal megvalósul a csoportgazdálkodás pedagógiai célja, a családi háztartás vezetésének modellezése, annak érdekében, hogy a gondozott gyermekek képessé váljanak majd, a saját háztartásuk vezetésére.

A csoportgazdálkodás területeit, az elszámolás rendjét, a Bolyai Farkas Gyermekotthoni Központ Budapest Csoportgazdálkodási szabályzata tartalmazza.

Étkezés

A gyermekotthonok a napi ötszöri étkezést, a csoportgazdálkodás keretein belül valósítják meg. Csoportokban történő főzéssel, illetve iskolai tanév során az ingyenesen igénybe vehető közétkeztetéssel. Az ételek elkészítéséhez szükséges alapanyagok beszerzéséről, szakszerű tárolásáról az otthonvezető irányítása, folyamatos ellenőrzés mellett, a csoportvezetők gondoskodnak az előre egy hónapra megtervezett étlap alapján. Az ételek, az ételkészítés-higiéniai, minőségügyi és ételkészítésbiztonsági szabályok betartásával készülnek, az alapanyagokkal dolgozó kollégák az évente megújított vizsgakötelezettségüknek eleget tesznek.

Iskoláztatás

Tanulmányi eredmények terén a gyermekek képességei az irányadóak. Törekedni kell arra, hogy minden növendékünk a saját képességei szerinti legjobb eredményt érje el, hogy önmagához és képességeihez mértén feleljen meg önmaga és a környezetében élők elvárásainak. Célunk, hogy minden gyermek nappali oktatási rendszerben tanulhasson, munkaerőpiac képes szakmát, érettségit, diplomát szerezzen, valamint szabadidejéhez és képességeihez mértén munkát vállaljon.

Szabadidő hasznos eltöltése

A gyermekek számára elsősorban sok játékot, élményt és tapasztalatszerző kirándulást, sportolást (jégkorcsolya, úszás, foci), házoni kívüli programot (Állatkert, Bábszínház, táncház, kulturális rendezvények, barangolás természetvédelmi területeken) szerveznek. Továbbra is támaszkodunk a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság ez irányú segítségére, mely szerint több egyesülettel, színházzal, kulturális központtal kötött együttműködési megállapodást, ezáltal is segítve a növendékek élmény alapú szabadidős elfoglaltságának koordinálását.

A gyermekek szabadidős tevékenysége sokrétű, célzottan fókuszál a terápiás jellegű szabadidős foglalkozásokra (sport, meseterápia, művészetterápia, környezeti nevelés)

Az intézmény biztosítja a biztonságos internet- és médiahasználat elsajátításához szükséges nevelést, oktatást, képzést.

Nevelőszülői kihelyezés és örökbefogadás előkészítése

A gyermekotthoni gondoskodás legfontosabb célja a gyermek mielőbbi visszagondozása vérszerinti családjába, vagy ha ez nem szolgálja a gyermek legjobb érdekét, akkor örökbefogadó családba vagy nevelőszülőkhöz való kihelyezése.

A felterjesztést követően annak sikeres megvalósulása érdekében, megbeszéljük a közreműködő résztvevők (gyermekvédelmi gyám, intézményvezető, nevelők, pszichológus) feladatait, szerepét a folyamatban. A szakmai team együttműködése biztosítja azt a szakmai tevékenységet, amellyel támogatjuk a nevelőszülői kihelyezés vagy örökbefogadás folyamatát.

Segítjük a majdani szülőt abban, hogy a gyermekről reális képet, részletes információt kapjon, biztosítjuk a találkozások, az ismerkedések zökkenőmentességét, valamint felkészítjük a gyermeket a „családba” kerülésre.

Az otthon pszichológusa támogatást nyújt a gyermek számára, segíti feldolgozni a változással, a lehetséges új élethelyzet feldolgozásával járó feszültségeket és érzelmeket.

Örökbefogadás esetében a találkozásokat mindig a résztvevőkkel való beszélgetés, és a gyermek számára pszichológiai foglalkozás kíséri, ahol lehetőség van az érzések tudatosítására, az esetleges kérdések, kétségek, bizonytalanságok megbeszélésére, valamint a pozitív élmények megerősítésére. Az örökbefogadó szülőkkel való beszélgetés során alkalom nyílik a felmerülő nevelési nehézségek megbeszélésére, megoldására, megfelelő nevelési módszerek/eszközök megfogalmazására, amelyek a jövőben is támpontot adhatnak. Az elválás, a távozás alkalmával lehetőség nyílik elköszönni, elbúcsúzni, ez segít az elmúlt életszakasz lezárásában, az új kezdetében.

III. ÁTLAGOS GONDOZÁST IGÉNYLŐ GYERMEKEK RÉSZÉRE KIALAKÍTOTT NEVELÉSI CÉLOK/FELADATOK/MÓDSZEREK

A nevelés célja

A gyermekek bekerülésükkor halmozottan hátrányos helyzetükből adódóan személyiségükben sérültek. A csoportban dolgozó nevelők, gyermekvédelmi

asszisztensek és gyermekfelügyelők, a pszichológus, a fejlesztőpedagógus összehangolt munkájának célja, hogy a gyermekek önmagukhoz képest fejlődjenek, a hosszú távú nevelés következményeképpen, a személyiségfejlesztő munka folyamatos legyen. A magatartási és tanulási problémákat a szakembercsoport – pszichológus, fejlesztőpedagógus - eredményesen kezelje.

Fontosnak tartjuk, hogy az otthonba töltött idő alatt a gyermek valóban otthonának érezze az intézményt. Ezért célunk, hogy biztonságos környezetet teremtsünk, melyben elsősorban érzelmileg érzi magát a gyermek biztonságban, kibontakozhat és segítséget kap az őt körülvevő világban való eligazodáshoz.

Az Esze Tamás Gyermekotthon Budapest telephelyen folyó nevelés feladatai:

- A gyermekotthonokban az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett gyermekek számára otthont nyújtó ellátás biztosítása.
- Az egyéni gondozási-nevelési tervekben megfogalmazott feladatok teljesítése, a gyermek sorsának minél optimálisabb rendezése.
- Felkészítés az önálló életre, pályaválasztásra, párkapcsolatra, szexuális életre, családi életre.
- A gyermekek piacképes tudáshoz juttatása, elindítása az életbe, segítése, támasza lenni az önállósodási folyamatban.
- A növendékek családi kapcsolatainak kiépítése, illetve gondozása, ha lehetséges visszahelyezése a családba.
- Gondozási-nevelési terv készítése a gyermekvédelmi gyámmal szoros együttműködésben, mely tartalmazza az egyénre szabott fejlesztést, nevelési programot a családdal, iskolával való együttműködést. Kiemelt figyelmet fordít a különleges ellátást igénylő – 3 év alatti, tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő gyermekek gondozását, nevelését, oktatását illetően.
- Otthonpótló feladat, a család szerepeinek, szocializációs feladatának átvétele.
- Az otthonban élő gyermekek számára érzelmi, fizikai biztonság nyújtása.
- Erkölcsi normák, értékek közvetítése.
- Egészséges életmódra nevelés, mentálhigiénés gondozás.
- Külső kapcsolatok – családi, baráti - kiépítése, erősítése.

A család szocializációs hiányosságaiból adódó feladatok

- A gyermek önállóságra nevelése. Az önkiszolgáló munka, a praktikus ismeretek segítik az önálló életvezetési készség létrejöttét.
- Kommunikációs készség fejlesztése.
- A társadalom által elfogadott értékek, normák közvetítése.

- Identitás, nemzeti hovatartozás tudatosítása, erősítése, a népi kultúra és hagyományok megismerése.
- Saját belső értékek felfedeztetése, önmaga elfogadására nevelés.
- Önkontroll, önfegyelem kialakítása.
- Érzelmi élet fejlesztése szorongások oldásával, a reális énkép kialakításával.
- Erkölcsi fejlődés elősegítése a tevékenységek rendszeres értékelésével, az érzelmi élet fejlesztése által.
- Problémamegoldó, érdekérvényesítő képesség fejlesztése.
- Családi, baráti, külső, belső kapcsolatok kiépítése, ápolása, más értékrend, szokások megismerése, elfogadása. Toleráns magatartás kialakítása.
- Az udvarias magatartás, a kulturált étkezés szabályainak elsajátítása.
- Igényesség kialakítása önmagával és a környezetével szemben, lakás- és öltözködési kultúra.
- A tanulási készségek fejlesztése. A gyermekekben lévő kíváncsiságra, kreativitásra, érdeklődési körre alapozva segíteni a tanulmányi munkát, előkészíteni a pályaválasztást.
- Tehetséggondozás
- A pénz értékének és szerepének, a takarékoság lehetséges formáinak elsajátítása.
- Felkészítés a párkapcsolatra, szerelemre. A gyermekek megismertetése a saját szerepükkel, feladataikkal a felelős párkapcsolatban.
- Felkészítés az egészség megőrzésére. A higiénés szokások, feladatok, megtanítása. A helyes táplálkozás szokásainak elsajátítása. Sporttal, edzettséggel növelni az állóképességet. A káros szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése.
- Felkészíteni a családi életre, az önellátásra, önálló életvezetésre.

Módszerek:

- Az otthonban dolgozó felnőttek személyes példája.
- Egy, a gyermekek által is elfogadott szabály, norma és értékrend felállítása, és ennek következetes betartása.
- Mindenki által ismert és elfogadott élet- és házi rend.
- Követelés, begyakorlás, segítés, ösztönzés, ellenőrzés. Az irányítás során elvégezhető a szükséges korrekció.
- A közös tevékenységek során kialakult kölcsönhatások.
- Megfigyelés.
- Beszélgetés, ez többféle lehet, spontán vagy célzott. Például problémákat vagy szabályokat megbeszélő, konfliktusokat feloldó beszélgetés, fejlesztő interjú.

- Játékok, pl.: szerep, önismereti, megismerő, dráma, szituációs.
- Különböző, az adott célnak megfelelő tájékoztató anyagok rendelkezésre bocsátása.
- Az oktató-nevelő munkát fejlesztőpedagógus, pszichológus segíti.

Egészségük megőrzésében, életmódjuk kialakításában életkoruknak megfelelően szükséges bevonni a gyermekeket is. A gyermekotthonok vonatkozásában általában biztosított az orvosi ellátás, valamint ápolónői felügyelet a Heim Pál Kórház részéről, melynek keretében a gyermekeket félévente általános kivizsgálásban részesítik.

IV. KÜLÖNLEGES GONDOZÁST IGÉNYLŐ GYERMEKEK RÉSZÉRE KIALAKÍTOTT NEVELÉSI CÉLOK/FELADATOK/MÓDSZEREK

Gyermekotthonainkban a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozásban részesülnek.

Az a gyermek sajátos nevelési igényű, aki testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd. Gyakran sérüléseiből származó pszichés- és szociális akadályozottság jellemzi őket.

A gyermekotthonokban nevelkedő különleges szükségletű gyermekek nevelésének, gondozásának feladatait a csoportban dolgozók, a szakmai team (pszichológus, fejlesztőpedagógus) és az iskolák, oktatási, egészségügyi intézmények, egyesületek, társadalmi szervezetek stb. segítségével valósítjuk meg.

Törekedni kell a gyermekek oktatását végző intézményekkel való szoros együttműködés kiépítésére, a Pedagógiai Programjuk megismerésére, melyre a nevelőközösség és a szakmai team is támaszkodik.

A nevelés célja:

A különleges gondozást igénylő gyermekek hátrányait a minimálisra csökkentjük, azért, hogy képesek legyenek „átlagos szükségletű” társaikkal együtt nevelkedni.

A különleges ellátást és sajátos nevelést igénylő gyermekek fejlesztése, gondozása, különleges igényeik kielégítése (diéta, rendszeres szakorvosi ellátás, megfelelő iskola stb.), egyéni képességeik fejlesztése, habilitáció, a rehabilitáció és a társadalmi beilleszkedés elősegítése életkoruknak megfelelően - kiemelt feladata annak a

csoportnak, ahol a gyermekek integráltan nevelkednek, és az otthon szakmai teamjének.

Feladatok:

- felkészítése a korrekciója valamennyi területen,
- terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a tanulási problémákkal, a pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek fejlesztésében,
- a különleges szükségletű gyermekek továbbtanulásra, a társadalmi beilleszkedésre, a sikeres életkezdesre,
- a személyiségük harmonizálása önmaguk és mások elfogadásával, a toleráns magatartás kialakítása,
- az általános emberi értékek, társadalmi normák elsajátítása, azonosulás ezekkel az értékekkel,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése.
- gondozási-nevelési terv készítése a gyermekek számára, mely tartalmazza az egyénre szabott fejlesztési, nevelési programot a családi, iskolai háttérrel való együttműködést,
- az egyéni gondozási-nevelési tervekben megfogalmazott feladatok teljesítése, a gyermek sorsának minél optimálisabb rendezése,
- különleges ellátást igénylő gyermekek szociális képességeinek
- viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében,
- képességeik fejlesztése, az ismeretek megszerzése a felzárkózás érdekében,
- önmaguk és társaik másságának elfogadása,
- kitartás, akarat fejlesztése, reális énkép kialakítása, képességfejlesztés egyéni és kiscsoportos formában,
- differenciált, különleges szükségletekhez igazodó segítségnyújtás a képességek és a szocializáció során,
- a hiányosan működő képességek, készségek
- általános emberi értékek megismerése, elfogadtatása, azonosulás fejlettségüknek megfelelően,
- kognitív képességeik fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése, hosszabb tanulási, felkészülési idő biztosítása,
- a jól működő képességek tudatos fejlesztése, önbecsülésük erősítése,
- testi és lelki egészség megóvása, a kompenzáló, korrigáló technikák gyakorlott birtoklása,
- oldott, humánus légkör megteremtése, ahol az értelmi, érzelmi képességeik kibontakoznak és emberi kapcsolataik fejlődnek.

Módszerek

- folyamatos ellenőrzés, nyomon követés, szoros kapcsolattartás az oktatási és egészségügyi intézményekkel, a Szakértői Bizottságokkal, Nevelési Tanácsadókkal, a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal és a Gyámhivatalokkal,
- segíteni a gyermek és a család, szülő, érzelmi kapcsolatának erősödését, stabilitást,
- együttműködés az oktatási intézményekkel, a gyermekek iskolai kudarcainak csökkentése, és a kedvezőbb közösségi pozíciójuk kialakítása, illetve reális énképük, önértékelésük megerősítése érdekében,
- a gyermekeket segíteni kell bekapcsolódni a különböző iskolán kívüli tevékenységekbe, a szabadidő kulturált eltöltésének láttatásával, felkínálásával, a választás lehetőségének biztosításával – felzárkóztatásba, tehetséggondozásba, különböző sportokba,
- folyamatos, őszinte érzelmi kötődést biztosítani a gyermek és az őt gondozó nevelők számára, amelyben problémáit nyíltan feltárhatja,
- amennyiben szükséges, külső szakemberek segítségének igénybevétele.

V. UTÓGONDOZÁS, UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁS

Az utógondozói ellátás kereteit a gyermekvédelmi törvény határozza meg. A feladat ellátása az otthon alapelveiből, célkitűzéseiből és működésének alapvető szempontjaiból következik. A hosszú távú nevelés nem fejeződhet be 18 éves korban, hiszen a gyermekvédelmi gondoskodásba kerülő gyermekek többsége megkésett fejlődési problémákkal küzd, s hátrányait csak lassan képes behozni. 18 éves korban még segítségre, támaszra van szüksége, amit leginkább az az otthon nyújthat, ahol nevelkedett, ahol jól ismerik, s a neki legjobban megfelelő módon segítve, a megfelelő időben indulhat önálló élete.

Ha a gyermek elhelyezése megszűnik 18 éves kora előtt, a családot fel kell készíteni a visszafogadásra, a család lakóhelye szerinti illetékes Gyermekjóléti Központtal együttműködve

Ha a növendék 18 éves korában úgy dönt, hogy elhagyja a gyermekotthont, tudnia kell, hogy milyen segítségre számíthat. Gondoskodni kell:

- az otthonteremtési támogatás iránti kérelem benyújtásáról, a támogatási lehetőségek felderítéséről, valamint segíteni a támogatás célszerű felhasználásában,
- segíteni kell továbbtanulási, munkahelyi, életviteli problémái megoldásában,
- tájékoztatni kell az utógondozás lehetőségéről,

- a fokozatos leválás segítése mellett, biztos támogatásként kell állnunk a háttérben, ahová segítségért, tanácsért bármikor fordulni lehet.

Utógondozói ellátás folyamata, menete

A fiatalt nagykorúvá válása előtt két hónappal gyermekvédelmi gyámja és nevelője köteles tájékoztatni az intézmény által biztosított lehetőségeiről, az utógondozói ellátásról.

Amennyiben a nagykorúvá váló fiatal nem kéri utógondozói ellátását, úgy tájékoztatást kap egyéb lehetőségeiről, a megszüntetéssel járó teendőkről. Ha a fiatal úgy dönt, kéri az utógondozói ellátást, nevelője és gyámja segítségével megírja erre vonatkozó kérelmét, mellékeli munkaviszony, illetve tanulói jogviszony igazolását. A gyermekotthon a kérelem leadása után 2 héten belül elkészíti a befogadásáról szóló nyilatkozatot az utógondozói ellátás megkezdésének dátumának megjelölésével, melyet továbbít az illetékes gyámhivatalnak.

Amint megérkezik az utógondozói ellátást elrendelő határozat, elkészül a fiatallal közösen az együttműködési keret megállapodás mellékletekkel együtt, melyet az otthon vezetője, az utógondozó, és a fiatal felnőtt aláírásukkal elfogadnak. Az együttműködési keret megállapodás érvényességének idejét a megállapodó felek együttesen határoznak meg a gyámhivatali határozat alapján. A mellékletek tartalmazzák a jövedelmi viszonyokat, mely a térítési díj alapját képezik, valamint az intézményi juttatások mértékét, mely alapján az utógondozott szükség szerinti ellátásban részesül. Az a fiatal, aki tanulmányokat folytat köteles félévente (tanév elején, és félévkor) iskolalátogatási igazolással igazolni tanulói jogviszonyának fennállását, valamint jövedelmi helyzetét. Ha a fiatal munkaviszonnyal rendelkezik, úgy félévente felülvizsgáljuk a körülményeit, jövedelemigazolást kérünk a térítési díj mértékének megállapításához. A keret megállapodás rendszeres felülvizsgálatán kívül, a fiatal élethelyzetében bekövetkezett változások alkalmával is felülbíráljuk a megállapodást. Az együttműködési megállapodás tartalmi elemeinek meghatározásánál figyelembe kell venni a fiatal vagyoni helyzetét, és hogy a fiatal 18 éves kora előtt milyen szükségleti igényű volt (normál, különleges), hogy szükségleteihez igazodjon az ellátás mértéke.

Az iskoláztatási támogatás (családi pótlék) a nagykorúnak, annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amelyben betölti a 20. életévét. A fiatal az utógondozói megállapodás szerint az iskolai tanulmányai után járó iskoláztatási támogatás (családi pótlék) mindenkorai összegének felét használhatja fel, a másik felét pénztáratnál vezetett bankszámláján tartja, előtakarékoskodik.

A keret megállapodásunk szerint a nevelés ideje alatt összegyűjtött vagyonát (vagyonátadási jegyzőkönyv szerinti összegben) megőrzi, pénzügyi intézetben lekötve tartja, melyet a későbbiekben csak lakhatásának, tanulmányainak biztosítására használhat fel. A lekötésről szóló dokumentumot az utógondozójának és az otthon igazgatójának bemutatja.

Kirendelt nevelő látja el a fiatal felnőttek utógondozását, nyomon követését. A fiatal felnőttek életvezetésükben, napirendjük megszervezésében, továbbtanulási terveik megvalósításában, pályaválasztásukban kötelesek nevelőjükkel együttműködni. Az nevelőnek, rendszeres kapcsolatot kell tartania a fiatal felnőttekkel, segíti egészségmegőrzésüket és életvitelüket tanácsaival, valamint támogatja családi, rokoni és baráti kapcsolatainak ápolását. Szükség szerint jogi támogatást, valamint mentális megsegítést nyújt a fiatal felnőtt számára.

A keretmegállapodás tartalmazza:

- a fiatalra vonatkozó szabályokat, kötelezettségeket, jogokat,
- utógondozójának kötelezettségeit,
- utógondozott utógondozójával való együttműködési kötelezettségét,
- utógondozott térítési díj befizetésére vonatkozó kötelezettségeit,
- az utógondozói ellátás megszűnésének folyamatát,
- illetve a szakellátásba visszakerülés szabályaira vonatkozó lehetőségeket.

A keret megállapodás leírja, hogy a fiatal magatartása olyan legyen, mely példa a fiatalabb társak előtt, hogy tanulmányi eredményeiben képességei szerint a legjobbat érje el, és hogy az önálló élete megkezdéséhez szükséges lehetőségek felkutatásában kezdeményező legyen.

Önálló életre nevelés, felkészítés

A fiatalok önálló életvitelre történő felkészítésében a támogató szerep jelentősége az elsődleges. Az önismeret fejlesztése hozzájárul a személyiségbeli, viselkedésbeli változások előidézéséhez, a hatékonyabb alkalmazkodás eléréséhez. Alapvető célunk ráébreszteni a fiatalot saját szerepére sorsának alakulásában. Elsődleges feladat a fiatalok speciális képességfejlesztése, embertársai, környezete és a társadalmi normák, értékek iránti felelősségérzet kialakítása. Az önálló életre való felkészítés során a fiatalok mobilitásra való ösztönzése is fontos, hogyha szükséges, ne okozzon számukra nehézséget más városokban, vagy akár külföldön is munkát vállalni, nem feledve a gyökereiket.

Tartunk és szervezünk olyan tréningeket, klubfoglalkozásokat, felzárkóztató és pályaaorientációs, valamint továbbtanulásra felkészítő programokat, melyek segítségével a fiatalok rugalmasabban alkalmazkodnak a változó körülményekhez, meg tanulnak teamben dolgozni. Célunk, hogy a fiatal sikeresen válasszon pályát,

adottságainak legmegfelelőbb iskolába kerüljön, valamint, hogy minél több utógondozott növendék érettségít, vagy szakmát adó középiskolában tanuljon. Az utógondozó részéről szükséges a tudatos együttműködés a középiskolákkal, felsőoktatási intézményekkel. Mindezek mellett életvezetési tanácsokkal látjuk el növendékeinket, hogy ne okozzon számukra gondot egy önálló háztartás vezetése, gyakorlati életükben fennakadások nélkül képesek legyenek ügyeik intézésére. Az utógondozó segíti a fiataalt az otthonteremtési támogatás igénylésében, ennek és a fiatal saját vagyon felhasználásának megtervezésében, a rendeltetésszerű felhasználás lebonyolításában.

Az utógondozó nevelő felkutatja azokat a szervezeteket, melyek a fiatal élethelyzetének javítására szolgálhatnak, például önkéntes segítőket, társadalmi szervezeteket, alapítványokat és egyházakat. Megfelelő információkkal, tájékoztatással, tanácsadással segíti a fiataalt abban, hogy hozzájusson az őt megillető, vagy helyzetét javító szolgáltatásokhoz.

Az önálló életvitelre való felkészítésben alkalmazott módszerek:

- a rendelkezésre álló idő beosztásának megtanítása, gyakoroltatása,
- a közvetlen környezet rendben tartásának megkövetelése, ellenőrzése,
- a fiatal saját ügyeiben önálló intézkedések tervezése, ezek megkövetelése, ellenőrzése,
- a külső kapcsolatok ápolására ösztönzés, az igény felkeltése a társasági kommunikációs ismeretek és illemtani szabályok alkalmazására,
- a magatartási szabályok közös megalkotása, betartásának ellenőrzése,
- személyes példamutatás,
- a megélhetés forrásainak számbavétele, a pénzeszközök felhasználásának beosztása, ütemezése,
- ösztönzés a továbbtanulásra: képesítések, szakmák, nyelvvizsga, jogosítvány megszerzésére, a társadalmi beilleszkedésük megkönnyítése céljából, mely által növekednek munkavállalási esélyeik.

Utógondozás, nyomon követés

Volt utógondozottjaink és növendékeink az otthon közös rendezvényein részt vehetnek, így vannak információink arról, hogyan alakul életük, lakhatásuk, tanulmányaik. A törvényi változást figyelembe véve volt utógondozottjaink, akik a gyermekotthoni utógondozói ellátás ideje alatt nem igényelték meg az otthonteremtési támogatást a gyermekotthont felkeresve nyújthatják be igénylésüket, melyet a gyermekotthon továbbít az illetékes gyámhivatal felé, megjelölve a személy nevét, aki az ügyvitelben, felhasználásban segíti a fiataalt.

Térítési díj

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában lévő személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi intézmények által biztosított ellátások formáiról, igénybevételeének módjáról és a térítési díjról szóló 10/2017.(IV.24.) SZGYF szabályzata irányadó.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a saját jogú családi pótlék jövedelemnek minősül, amelyre tekintettel a nagykorú utógondozói ellátottak térítési díj fizetésre kötelezettek. A térítési díj mértéke belső szabályzatban rögzített, annak mértéke (20%-15%-10%) a jövedelemnyilatkozat alapján egyéni értesítésben található, mely az utógondozói keret megállapodás mellékletét képezi.

A térítési díj megállapításához az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt írásban köteles félévente jövedelemnyilatkozatot tenni arról (számlakivonat bemutatásával), hogy a családi pótlékon felül egyéb munkaviszonyból, vagy más kereső tevékenységből származó jövedelemmel rendelkezik-e (jövedelemigazolással), mely alapjául a személyi térítési díj megállapításra kerül. A térítési díjat minden hónap legkésőbb 15. napjáig a gazdasági ügyintézője számára köteles megfizetni.

Amennyiben az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt a térítési díj megállapításával (aktuális jövedelemigazolás hiánya, jövedelemnyilatkozat hiánya; megváltozott jövedelemviszonyok fennállásáról nyújtott tájékoztatás hiánya; térítési díj két hónapi, indokolatlan elmaradása) és/vagy fizetésével (bankszámlakivonat havi bemutatásával) kapcsolatban kötelezettségének nem tesz eleget, azonnali hatállyal kezdeményezésre kerül az utógondozói megállapodás.

VI. A GYERMEKEK JOGAINAK ÉRVÉNYESÍTÉSE, ÉRDEKKÉPVISELET MEGVALÓSULÁSA

A magánélet védelme kiterjed a fizikai és az interneten megvalósuló zaklatásra egyaránt. Az egyén méltóságát és magánélethez fűződő jogát biztosítani kell a közösségi médiatérben is.

Ezen jogok gyakorlásába történő beavatkozás csak törvényben meghatározott esetben lehetséges, nem lehet önkényes, valamint a beavatkozásnak észszerűnek és arányosnak kell lennie. A beavatkozást indokolhatja nemzetbiztonsági, közbiztonsági vagy az ország gazdasági jólétének érdeke, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, valamint mások jogainak és

szabadságának védelme. Ezen jogok megsértése esetén a gyermekeknek hozzá kell férniük a panasztételi eljárásokhoz és megfelelő jogorvoslathoz.

A gyermekek magánélethez való jogainak védelméből következik, hogy az intézményvezetőnek joga van korlátozni az intézménybe való belépést, ha azt az intézményben élő gyermekek ellátási szükséglete (életkora, egészségi állapota, fogyatékosága, pszichés tünetei, beilleszkedési vagy magatartási zavarai stb.), az intézményben folyó nevelési munka zavartalanságának biztosítása, és általánosságban az intézményben élő gyermekek jogainak, mindenképp felett álló érdekeinek érvényre juttatása megköveteli.

A gyermeki jogok tisztelete olyan politikai és alkotmányos kultúrát feltételez, amelyben a gyermekek nem lehetnek pártpolitikai tevékenység díszletei vagy eszközei.

A gyermekotthonokban ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett gyermekek élhetnek panaszjogukkal. Panaszaikat, észrevételeiket megbeszélhetik gyermekvédelmi gyámjukkal, az otthon igazgatójával, igazgatóhelyettesével, vagy az otthonvezetővel.

Megkereshetik a gyermekjogi képviselőt, akinek elérhetősége minden csoportban és közös helyiségekben megtalálható, valamint fordulhatnak az érdekképviselői fórumhoz.

Az érdekképviselői fórum feladata:

- tájékozódási és tájékoztatási jog gyakorlása;
 - véleményezési és javaslattételi jog gyakorlása.
1. Az igazgatónál, igazgatóhelyettesnél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben.
 2. Javaslatothoz tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról.
 3. Megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt.
 4. Intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, ill. más hatáskörrel rendelkező szervnél.
 5. Egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.
 6. Az érdekképviselői fórum a határozatait köteles nyilvánosságra hozni, kivétel a személyiség jogokat érintő ügyek.

A gyermekotthon munkatársainak kötelességeit és jogait az

- az irányadó jogszabályok (Munka törvénykönyve, Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény),
- a Szociális Munka Etikai Kódexe,
- az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata,
- az intézmény szakmai programja,
- a dolgozó munkaköri leírása tartalmazza.

A Közalkalmazotti Tanács képviseli a dolgozók érdekeit.

A gyermekotthon dolgozói közfeladatot ellátó személynek számítanak, mely minősítés, feladat ellátásuk során védi személyes biztonságukat.

VII. CSALÁDDAL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

2014. január 1. napjával Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Fővárosi Kirendeltsége irányításával, a Fővárosi Gyermekvédelmi Szakszolgálat szervezésében, a fővárosi gyermekvédelmi gyámok a fővárosi gyermekotthonok vezetőivel megállapodást írtak alá. Ebben a gyermekotthonok igazgatói kötelezettséget vállaltak arra, hogy a 2014. január 1. napjától hatályba lépett új jogintézmény, a gyermekvédelmi gyámság minél gördülékenyebben, a gyermek legjobb érdekét maximálisan szem előtt tartva épülhessen ki; a szakellátásban élő gyermekek ellátását végző személyek tevékenységének koordinálására, különös tekintettel a gyermekvédelmi gyámságra. E feladat továbbiakban a gyermekotthonoké, melynek megvalósulásáért, koordinálásáért az otthonvezetők felelősek.

A családgondozás érdekében a gyermekvédelmi gyám feladata különösen a gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése, valamint, ha a gyermek és a szülő közötti kapcsolat helyreállításához szükséges, a találkozáson való részvétel (NM.r. 87. § (3) bek. b) pont).

A kapcsolattartási szabályok meghozatala előtt és a határozat kézhezvétele után a szülő, az otthonvezető és a gyermekvédelmi gyám közösen értelmezik a kapcsolattartási szabályokat. Amennyiben értelmezési vita van, a gyámhivatalhoz fordulnak.

A gyámhivatali határozat alapján kapcsolattartásra jogosult minden olyan személy, aki a határozatban megnevezésre kerül (vérszerinti szülő, nagyszülő, kiskorú és nagykorú testvér), valamint a gyermeknek joga van a személyes kapcsolatainak ápolásához minden olyan személlyel, akit a gyermekvédelmi gyám hozzájárulásával engedélyez. Mielőtt a gyermekvédelmi gyám dönt a személyes kapcsolatok ápolásának engedélyezéséről, egyeztet a gyermekotthon vezetőjével és a gyermek nevelőjével.

A gyámhivatal a kapcsolattartás szabályozására vonatkozó határozatában dönt a gyermeknek a gondozási helyéről legfeljebb két napra történő eltávozása és a két napnál hosszabb szabadsága gyermekvédelmi gyám által történő engedélyezésének lehetővé tételéről vagy annak a gyermek érdekében történő mellőzéséről.

A gyermekvédelmi gyám segíti:

- a gyermek gondozóját a kapcsolattartás, családgondozás során felmerülő problémák megoldásában,
- a gyermeket a kapcsolattartással összefüggő problémái megoldásában, szükség esetén pszichológus bevonásával.

A kapcsolattartás biztosítására a gondozási hely vezetője kötelezett, ő gondoskodik arról, hogy a gyermek kapcsolattartási joga érvényesüljön. Az otthonvezető biztosítja, hogy a nevelő, vagy gyermekvédelmi asszisztens/gyermekefelügyelő közreműködjön a kapcsolattartás megvalósulásában az intézményi házirendben meghatározott módon, intézményi helyszínen. Nem valósulhat meg a kapcsolattartás az iskolában, buszmegállóban stb.

Amennyiben a kapcsolattartásra jogosult vagy a gyermekvédelmi gyám által engedélyezett személy, a kapcsolattartás idején nem tanúsít megfelelő magatartást, az otthonvezető az esetleges külső segítség kéréséről (rendőrség, polgárőrség, mentő) értesíti a gyermekvédelmi gyámot. Az ilyen személy kapcsolattartási jogának korlátozása, szüneteltetése, megvonása érdekében a gyermekvédelmi gyám a gyámhivatalhoz fordulhat.

A gyermekvédelmi gyám tájékoztatása alapján a gyámhivatal indokolt esetben előmozdítja a szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban lévő szülő gyermekével való kapcsolatának fenntartását, ha ez a gyermeket nem veszélyezteti. Ennek érdekében a gyámhivatal a szülő kérelmére, illetve a büntetés-végrehajtási intézet megkeresésére a gyermekkel kapcsolatos információkat adhat.

A kapcsolattartásra jogosultnak a kapcsolattartási jogot személyesen kell gyakorolnia, a kapcsolattartás kezdő időpontjában kizárólag neki lehet átadni a gyermeket és annak leteltével ő köteles visszavinni a határozatban megjelölt helyszínre, gondozási helyre.

A kapcsolattartás biztosítására a gondozási hely vezetője kötelezett, ő gondoskodik arról, hogy a gyermek kapcsolattartási joga érvényesüljön. Biztosítja, hogy a nevelő, vagy gyermekvédelmi asszisztens/gyermekfelügyelő közreműködjön a kapcsolattartás megvalósulásában, esetleges felügyeletében.

A gyermekotthon feladata

- a gyermekek és a család zavartalan találkozásához önálló helyiség biztosítása,
- levelezésre, elektronikus levelezésre, telefonkapcsolatra lehetőség biztosítása,
- elősegíteni, hogy a gyermek hosszabb-rövidebb időt a gyámhivatali határozatnak megfelelően a családjában töltsön, az eltávozás rendjét a házirend szabályozza,
- a gyermekvédelmi gyámot tájékoztassa a gyermek fejlődéséről, a vele kapcsolatos fontos eseményekről,
- a gyámhivatal és a gyermekvédelmi gyám tájékoztatása a kapcsolattartásról, a szülői együttműködésről vagy esetleg jogsértő magatartásról.

Munkánk eredményessége nagymértékben függ attól, hogy a szülőkkel hogyan, milyen kapcsolatot ápolunk, alakítunk ki. A családgondozói munkakör megszüntetésével ez irányú feladat nem szűnt meg, szerencsés esetben más valaki vette át ennek koordinálását az intézményekben. A jövőben, az otthonvezetők látják el ezeket a feladatokat, melyek a következők:

- Negyedévente konzultálnak a szülővel, e mellett szükség és igény szerint lehetőséget biztosítanak fogadóórára, esetmegbeszélésre.
- Gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolat kiépítése, fenntartása legyen életszerű és folyamatos. Ezt a munkát segítse az otthonok nyílt napja, évente egy alkalommal.
- Rendszeresen hazajáró gyerekeknél szükséges és elengedhetetlen a családlátogatás, mely megvalósulhat a Gyermekjóléti Szolgálattal, szükségszerűen gyámmal közösen.

A levélben, csomagban, telefonon megvalósuló kapcsolattartás során a levéltitokhoz, illetve a magántitokhoz való jog biztosítása elengedhetetlen.

VIII. GYERMEKVÉDELMI GYÁMI FELADATOK ELLÁTÁSA

A gyermekvédelmi gyámi feladatokat a Gyvt., végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet határozza meg. A gyermekvédelmi gyámok munkáját a Belügyminisztérium által 2023. március 28. napján kiadott „Gyermekevédelmi gyámság” módszertani útmutatóban rögzítettek határozzák meg.

A gyámi tevékenység célja a gyermekotthonban töltött idő alatt a gyermek érdekének képviselése, optimális fejlődésének elősegítése. Feladata gondoskodni a gyermek teljes körű ellátásáról, törvényes képviseléről.

Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítése a gyermek, gondozási helyre jutását követően a rendelkezésre álló iratok és adatok alapján történik.

A gondozási hely képviselőjén és a gyermekvédelmi gyámon kívül a gyermek, és lehetőleg a szülő is vegyen részt az egyéni gondozási nevelési terv elkészítésében. Az egyéni gondozási nevelési terv elkészítése a gondozási hely feladata, a gyermekvédelmi gyám aktív közreműködése mellett.

A gyermek tankötelezettségének teljesítéséhez kapcsolódó feladat a gyermekotthonra hárul. A gyámnak konzultációs, kontrollszerepe van, az együttműködés folyamatosságában. A gyermekvédelmi gyám a látogatásai alkalmával tájékoztatást kap a gyermek tanulmányi előmeneteléről és a magatartásáról. Továbbtanulás esetén intézményünk javaslatot tesz a közoktatási intézményre, a tanulói jogviszony létesítését a gyermekvédelmi gyám végzi. A gyermekotthonok gondoskodnak arról, hogy a gyermek eljusson az iskolába, óvodába. A gyermekotthon a 12 év alatti, vagy indokolt esetben idősebb gyermek esetében is gondoskodik a gyermek kíséretéről. A gyermekotthon feladata a 12 év alatti gyermek, illetve indokolt esetben az idősebb gyermek, gondozási helyre történő hazakísérése. A gyermekvédelmi gyám feladata az oktatási intézmény részére leadni azon személyek nevét, akik a gyermeket semmilyen módon sem hozhatják el az iskolából és az óvodából.

A gyermekotthon értesíti a gyermekvédelmi gyámot a kirándulás, nyaralás, táborozás illetve egyéb utazás lehetőségéről. A gyermek külföldi utazásához szükséges a gyermekvédelmi gyám hozzájárulása.

Az egészségmegőrzés és a gyermek gyógykezelésével kapcsolatos feladatok ellátása - a korábbi orvosi dokumentáció, illetve a Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye alapján elkészített egyéni gondozási nevelési tervbe való beépítését

követően a gyermekotthonok feladata. Együttműködés a gyermekvédelmi gyámokkal folyamatos. A gyermek egészségügyi iratait a gyermekotthonok őrzik.

Engedély nélküli eltávozás esetén azonnal szükséges felvenni a kapcsolatot a gyermekvédelmi gyámmal, átbeszélni a közös intézkedéseket, feladatokat a növendék felkutatásáról. A visszatérés után a gyermekvédelmi gyámmal lehetőség szerint együtt kell meghallgatni a gyermeket. A megbeszélésről hivatalos jegyzőkönyvet készítünk.

IX. DOKUMENTÁCIÓK, NYILVÁNTARTÁSOK RENDSZERE

- Szervezeti és Működési Szabályzat,
- Munkaköri leírások,
- Szociális Munka Etikai kódexe.

Pedagógiai dokumentációk:

- szakmai program,
- házirend,
- éves munkaterv,
- „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer (Gyvr) egységes nyilvántartási rendszer adatlapjai,
- csoportnapló,
- a csoportok nevelési terve, valamint a gyermekek egyéni fejlődési füzet.

Egyéb dokumentációk:

- csoporton belüli eseménynapló,
- kimenőt dokumentáló füzet (14 év feletti gyermekekről),
- családi kapcsolatok nyilvántartása,
- egészségügyi füzet,
- esetkezelési lap,
- anamnézis lap.

Nyilvántartások rendszere:

- törzskönyv,
- létszámnyilvántartás-gondozási napok nyilvántartása,
- zsebpénznyilvántartás,
- felruházási lap,

- Poszeidon Iktatási rendszer,
- GYVR rendszer.

X. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS, SZAKMAI FELKÉSZÜLTSG BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

A gyermekotthon működésének hatékonyságát, a gyermekotthonban nevelkedő gyermekek színvonalas életkörülményeinek biztosítását, a minőségi szakmai munka és ennek ellenőrzése határozza meg.

A gyermekvédelmi munka belső ellenőrzésére az igazgató, az igazgatóhelyettes, a szakmai igazgatóhelyettesek, az otthonvezető, illetve az általuk megbízott szakember jogosult, mely a munkatervben meghatározottan éves ellenőrzési terv szerint valósul meg. A nevelés-oktatás ellenőrzése előre bejelentve, vagy váratlanul is történhet, a tapasztalatokat közös megbeszélésen kell kielemezni. Az ellenőrzések tapasztalatairól tájékoztatást kell adni közvetlenül az érintett kollégának, illetve meg kell azt tárgyalni a nevelőtestületi értekezleten, valamint írásban is rögzíti a vizsgálat megállapításait.

Az ellenőrzés területei, szempontjai:

Az ellenőrzés folyamatosan, havonta megvalósul a következő szempontok figyelembevételével:

- tanulmányok,
- szocializáció,
- pedagógiai munka,
- terápiás, pszichológiai munka,
- csoportgazdálkodás, költséghatékonyság,
- projekt munka,
- szervezési feladatok,
- törvényi előírásoknak való megfelelés,
- környezet rendje, gyermekek élettere
- gondozási feladatok.

XI. A GYERMEKBÁNTALMAZÁSI ESETEK ÉS A RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK KEZELÉSE

Az intézménynek a rendkívüli események, valamint a gyermekbántalmazási esetek tekintetében a szociális és gyermekvédelmi intézményekben bekövetkező rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és a jelentéstétel rendjéről szóló mindenkori SZGYF szabályzatban, az ehhez kapcsolódó hatályban lévő intézményvezetői utasítás(ok)ban, valamint „A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és a javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan”, illetve annak módosításában foglaltak szerint kötelező eljárnia.

Az intézmény foglalkoztatottjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál közvetlenül, vagy a szakmai vezetőn/intézményvezetőn keresztül. A közvetlenül küldött jelzésről a szakmai vezetőt, intézményvezetőt egyidejűleg tájékoztatni kell, az gyermekbántalmazások jelzésének protokollja és az intézmény belső szabályzatának megfelelően.

A foglalkoztatottak kötelesek közvetlenül, vagy a szakmai vezetőn, intézményvezetőn keresztül hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A közvetlenül küldött jelzésről a szakmai vezetőt, intézményvezetőt egyidejűleg tájékoztatni kell, az gyermekbántalmazások jelzésének protokollja és az intézmény belső szabályzatának megfelelően.

- ⇒ Ha az intézmény foglalkoztatottja jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság – jelzésre vagy hivatalból – értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.
- ⇒ Ha az intézmény foglalkoztatottja, illetve vezetője kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményt észlel, és haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül nem tesz eleget jelzési vagy kezdeményezési kötelezettségének, vagy nem tesz feljelentést, büntetőjogi felelősségre vonásának van helye.
- ⇒ Ha az intézmény foglalkoztatottja a jelzési vagy kezdeményezési kötelezettséget nem közvetlenül, hanem a szerv vezetője, vagy arra kijelölt személy útján gyakorolja, kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelése esetén haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül köteles azt a szerv vezetőjénél vagy a kijelölt személynél kezdeményezni. A szerv vezetője vagy az arra kijelölt személy a kezdeményezést követő három munkanapon

belül teljesíti a jelzési, feljelentési kötelezettséget, amelynek elmulasztása büntetőjogi felelősségre vonással jár.

Kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmények

- ⇒ a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül,
 - a gyermek testnyílásainak nem baleseti eredetű, külső behatás okozta sérülése,
 - a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek várandóssága, ideértve azt az esetet is, amikor a tizennegyedik életévét betöltött várandós gyermek esetében megállapítható, hogy a születendő gyermek fogantatására a tizennegyedik életév betöltése előtt került sor,
 - ha a gyermek vagy közeli hozzátartozója tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett szexuális abúzusról számol be,
- ⇒ a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül a nem baleseti eredetű, az érintettek által elmondottakkal nem összeegyeztethető eredetű, külső behatás okozta
 - súlyos sérülés,
 - többszörös, különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató sérülés,
 - többszörös törések egyidejű jelenléte,
- ⇒ a gyermek súlyos elhanyagolására utaló körülmények közül,
 - ha a gyermek törvényes képviselője kifejezetten megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval,
 - kötelező védőoltás beadásának megtagadása,
 - a gyermek súlyos fokú alultápláltsága, illetve a harmadik életévét be nem töltött gyermek esetében a gyermek egészségét veszélyeztető ellátatlansága,

a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.

XII. KÉPESSÉG- ÉS TEHETSÉGGONDOZÁS

A gyermekek képesség és tehetséggondozása vonatkozásában a szakmai program hatálybalépésének dátumától a Belügyminisztérium által 2023. március 20. napján kiadott *„Képesség- és tehetséggondozás a gyermekvédelmi szakellátásban”* című módszertanban foglaltak az irányadóak, a folyamatleírások betartása, valamint a dokumentumminták használata kötelező.

A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermeknek olyan kihívásokkal kell megküzdenie, amelyek speciális támogatást tesznek szükségessé, olyan tervezett szakmai jelenlétet, amely a gyermek jóllétét szolgálja. A képesség- és a tehetséggondozás e támogatásnak a része, vagyis nem különíthető el a gyermek jóllétének megteremtésétől. A módszertan célja, hogy támogatást nyújtson a gyermekvédelmi

szakellátásban dolgozó szakembereknek, annak érdekében, hogy a gyermek a lehető legfelkészültebben lépjen ki az ellátásból. A módszertan ennek megfelelően a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatására irányuló szakmai munkához járul hozzá, gyakorlatias folyamatleírással, jól alkalmazható módszerekkel. A gyermekről szerzett ismeretekhez igazítottan kell meghatározni azokat a beavatkozásokat, amelyek a gyermek hatékony felkészítését szolgálják, szintén a szakellátás teljes időtartamára kiterjedően. A módszertan ennek megfelelően a képesség felmérésének (megismerés) és gondozásának (felkészítés, fejlesztés) módszertana. A képesség- és tehetséggondozás módszertana a képesség, a tehetség, a képesség/tehetség felmérés, valamint a képesség/tehetséggondozás fogalmakra épül. A módszertan nem új feladatot határoz meg, hanem a gondozás-nevelés jogszabályban is előírt elemeit támogatja. A képességgondozás érdekében rendszerezi a szakemberek által jelenleg is végzett feladatokat.

XIII. KAPCSOLAT A KÜLSŐ INTÉZMÉNYEKSEL

Az intézmény vezetője rendszeres kapcsolatot tart a gyermekvédelmi alap- és szakellátásban részt vevő intézményekkel, hatóságokkal és más gyermekotthonokkal.

A gyermekvédelmi szakszolgálati tevékenység keretében szoros együttműködés történik:

- 1) az OGYSZ Szakértői Bizottságával,
- 2) a Szakszolgálat Elhelyezési Csoportjának munkatársaival,
- 3) a gyermekvédelmi gyámokkal.

Az intézményen kívül kooperatív kapcsolatot épít ki és tart fenn:

- 4) az illetékes család- és gyermekjóléti központtal/szolgálattal,
- 5) az illetékes gyámhivatallal,
- 6) a köznevelési- és felnőttképzési intézményekkel,
- 7) az egészségügyi ellátórendszer tagjaival (házi orvos, védőnői szolgálat, szükségleteknek megfelelő szakellátási intézmények),
- 8) a rendőrséggel,
- 9) a bírósággal,
- 10) az ügyészséggel,
- 11) a pártfogó felügyelővel,
- 12) a büntetés-végrehajtási intézményekkel.

Az együttműködés során törekedni kell a személyes és közvetlen munkakapcsolatra, mely során az érintettek közösen dolgozhatnak ki programokat, melyek a nevelési folyamat fontos részeivé válnak.

Látogatás rendje

Amennyiben valaki az intézmény működésére vonatkozó felvilágosítást kér, ezen joga gyakorlása során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely az intézmény rendeltetésszerű működését vagy a gyermekek jogait aránytalanul sérti vagy akadályozza.

Amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos felvilágosítást kérő személy személyesen kívánja felkeresni az intézményt, úgy arra – a belépésre jogosító megfelelő jogalap igazolása mellett – csak az intézményvezetővel előre egyeztetett időpontban kerülhet sor.

A gondozási helyen ellátott tizennyolc év alatti gyermekekről kamerafelvétel készítéséhez, annak felhasználásához elengedhetetlen a törvényes képviselő (szülő vagy gyermekvédelmi gyám) hozzájárulása és figyelemmel kell lenni arra is, hogy a gyermekek érdekeivel nem lehet ellentétes a kamerafelvétel készítése, illetve annak felhasználása. Mindezekre tekintettel a gyermekek pártpolitikai célú szerepeltetése, illetve a gyermekekről készült felvételek pártpolitikai célra történő felhasználása még az önkéntességgel, a beleegyezéssel vagy a szülői hozzájárulással sem igazolható, ezáltal tilos.

XIV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A szakmai program a fenntartó jóváhagyásával, a jóváhagyást követő napon lép hatályba, határozatlan időre szól. A hatályba lépéssel egyidejűleg hatályát veszti a 2024. november 25. napján jóváhagyott szakmai program.

A szakmai program elfogadásának nevelőtestületi értekezleti jegyzőkönyve és nevelőtestületi jelenléti íve – online értekezlet esetén jegyzőkönyv - a 3. számú mellékletben került rögzítésre.

Budapest, 2025. május 28.


Varga Jutka
igazgató



1.sz. melléklet /Házirend

2.sz melléklet Megállapodás

3.sz. melléklet/Jelenléti ív, jegyzőkönyv

